

Коледна звезда (*Euphorbia pulcherrima*)

Автор(и): Растителна защита
Дата: 29.12.2015 Брой: 12/2015

Коледната звезда е растения от семейство Млечкови, чиито листа са обагрени най-често в ярко червено. През 1843 година Понсетията, както още наричат растението, е пренесена на европейския континент. Въпреки, че е коледен символ в Западна Европа и Америка, нейна родина се считат тропическите райони на Гватемала и Мексико. Огромен е интересът към нея в Европа, което е наложило постоянна работа на цветарски компании върху нейната селекция. Интересното е, че растението е записано като инвазивен плевел в някои части на Африка, Индия и Канарските острови.

Устройство и химичен състав на коледната звезда

Коледната звезда расте под формата на храст, като достига височина до 3-4 метра. Срещат се диворастящи видове, които са вечнозелени, също с височина до 4 метра. Хибридните декоративни

видове, които се отглеждат в саксии са с височина на растежа до 30-40 см. Листата имат елипсовидна форма, дължина от 12 до 20 см., много добре изразени листни вени и дълги дръжки. Разположените по върховете на растението листа се развиват под формата на розетка и се багрят в червено - сякаш образуват звезда. Има сортове, при които листата се оцветяват в бяло, мраморно, розово, жълто, бяло-кремаво, различни нюанси на зеленото или са двуцветни. По средата на тези листа, на върха на клончето прорастат истинските цветове на растението. Те са много малки и цъфтят от декември до февруари месец. Същинският цвят представлява съвкупност от няколко дребни цветчета, разположени в средата на цветната листна розетка. Имат дължина около 1 см, назъбени ръбчета и прилежащи една или две големи, жълти жлези. Плодовете представляват триделни капсули, с големина от 1,5 на 1,5-2 см. Съдържат семена с яйцевидна форма, гладка или леко грапава повърхност и бледо сив цвят. В млечния секрет на растението са открити отровни вещества, като дитерпенови естери. Прицветниците съдържат: смола, жълто и червено багрило, етерично масло, винена киселина, галова киселина, глюкоза, захароза, нишесте, соли. Кората на растението съдържа червено багрило. А листата съдържат: алкалоиди, сапонини, сяра, мазнини, амилодекстрин и мравчена киселина.

Народна медицина

Смята се, че коледната звезда действа антибактериално. Екстракти от плодове, листа, стъбла и цветя, показват умерени антибактериални ефекти върху *Micrococcus pyogenes*, *E. coli* и *P. aeruginosa*. Метанолов екстракт от цялото растение, съдържащ фитохимикали (терпеноиди, флавоноиди, алкалоиди, сапонини, стероиди), показва забележителна активност срещу *E. coli*, *S. aureus*, *S. typhi* и *P. aeruginosa*. Екстракти от коледна звезда, съдържащи алкалоиди, терпеноиди, сапонини, гликозиди, редуцираща захар и аминокиселина, отстраняват значително количество свободни радикали и проявяват умерена антибактериална активност срещу *K. pneumonia*, *S. epidermis*, *B. stearothermophilus* и *S. typhimurium*. Млякото от растението се използва за лечение на треска, за облекчение на болка, за стимулиране производството на кърма, като антибактериално и еметично (повръщателно) средство. В народната медицина на Мексико и Гватемала се прилага локално за лечение на кожни лезии като брадавици, при зъбобол, като депилиращо средство. При болки локално се използват лапи от листата на растението. Сокът от листата е бил използван от ацтеките при треска.